

Abair leat!

Ceist 1 Beidh tú ag féachaint ar thuairisc faoi shuíomh idirlín nua - *Abair leat*. Bí ag obair leis an duine in aice leat agus pléigi na ceisteanna seo a leanas.

An bhfuil aon chur amach agat ar an suíomh idirlín seo?
An mbaineann tú féin úsáid as an idirlíon agus tú ag déanamh do chuid obair bhaile?

Ceist 2 Sula bhféachann tú ar an mhír, déan iarracht míniú na bhfocal seo thíos a aimsiú. Bain úsáid as an fhoclóir más gá.

láithreán gréasáin: _____
cothromaíocht: _____
áis foghlama: _____
cluastuiscint: _____
neamart: _____
scéim phíolótach: _____
acmhainní foghlama: _____

Ceist 3 Féach ar an mhír anois agus abair an bhfuil na habairtí thíos fíor nó bréagach

1. Tá muintir Dhún na nGall an-sásta leis an suíomh nua *Abair leat!*

Fíor/Bréagach

2. Deir An Chomhairle Náisiúnta Curaclaim agus Measúnachta gur chóir cothromaíocht a thabhairt do na canúintí ar fad.

Fíor/Bréagach

3. Is féidir cleachtadh a dhéanamh ar labhairt agus ar chluastuiscint ar an suíomh.

Fíor/Bréagach

4. Beidh 35% ag dul don scrúdú béil as 2012 amach.

Fíor/Bréagach

5. Ní bheidh canúint Uladh ar an suíomh choíche.

Fíor/Bréagach

Ceist 4

(a) Éist leis an mhír arís agus déan iarracht na focail seo ó chanúint Uladh a aimsiú inti. An bhfuil leagan eile agat féin do na focail seo?

*ar chor ar bith
go fóill
meánscoilteacha
ceathracha
achan*

Ceist 5

'Deir'

(a) Seo an dara pearsa den bhriathar neamhrialta 'Abair'. An bhfuil na briathra neamhrialta ar eolas agat? Seo thíos iad. Ag obair leis an duine in aice leat scríobhaigí amach na ceisteanna san aimsir láithreach agus tugaigí na freagraí gonta a théann leo. Tá sampla amháin tugtha.

Abair: An ndeir tú? Deir / ní deir
Beir: _____
Clois: _____
Déan: _____
Faigh: _____
Feic: _____
Ith: _____
Tabhair: _____
Tar: _____
Téigh: _____

(b) Anois cuirigí ceisteanna ar a chéile ag úsáid na mbriathra thuas. Caithfidh sibh na freagraí cearta gonta a thabhairt mar fhreagraí, mar shampla:

An ndéanann tú d'obair bhaile i gcónaí?
Déanaim nó ní dhéanaim.

Ceist 6

Pléigh na ceisteanna seo leis an duine in aice leat nó mar ghrúpa.

An mairfidh an Ghaeilge go deo, dar leat?
Ar cheart an Ghaeilge a chaighdeánú ar fad agus gan ach canúint amháin a bheith ann?
Faigheann teanga amháin bás gach mí. An gcuireann an fhíric seo inní ort?

Treoracha agus Freagraí

Ceist 1

Iarr ar na foghlaimeoirí plé a dhéanamh ar aon eolas atá acu faoin scéal seo ar dtús.

Ceist 2

láithreán gréasáin:	<i>web site</i>
cothromaíocht:	<i>balance</i>
áis foghlama:	<i>learning aid</i>
cluastuiscint:	<i>aural comprehension</i>
neamart:	<i>neglect / negligence</i>
scéim phiólótach:	<i>pilot scheme</i>
acmhainní foghlama:	<i>learning resources</i>

Ceist 3

1. Bréagach
2. Fíor
3. Fíor
4. Bréagach
4. Bréagach

Ceist 4

Ar chor ar bith – in aon chor
Go fóill – fós
Meánscoilteacha – meánscoileanna
Ceathracha – daichead
Achan – gach

Ceist 5 (a)

Abair:	An ndéir tú? Deir / ní deir
Beir:	An mbeireann tú? Beirim / ní bheirim
Clois:	An gcloiseann tú? Cloisim / ní chloisim
Déan:	An ndéanann tú? Déanaim / ní dhéanaim
Faigh:	An bhfaigheann tú? Faighim / ní fhaighim
Feic:	An bhfeiceann tú? Feicim / ní fheicim
Ith:	An itheann tú? Ithim / ní ithim
Tabhair:	An dtugann tú? Tugaim / ní thugaim
Tar:	An dtagann tú? Tagaim / ní thagaim
Téigh:	An dtéann tú? Téim / ní théim

(b) Tabhair deis dóibh na briathra a chleachtadh ina mbeirteanna.

Ceist 6

Is féidir an plé seo a dhéanamh i mbeirteanna nó i ngrúpaí má tá am ann.

Éimear Ní Chonaola

Tá míshástacht i nDún na nGall go bhfuil canúintí Chúige Uladh fágtha ar lár as an láithreán gréasáin *Abair Leat*, a chuidíonn le daltaí scoile ullmhú do scrúduithe Gaeilge. Deir An Chomhairle Náisiúnta Curaclaim agus Measúnachta gur chóir cothromaíocht a thabhairt do na canúintí ar fad le deis a thabhairt do na daltaí dul i dtaithí ar na canúintí éagsúla. Seo í Áine Ní Bhreisleáin.

Áine Ní Bhreisleáin

Níl ach seachtain caite ó seoladh an suíomh Gaeilge *Abairleat* i gCorcaigh - áis foghlama do dhaltáí dara leibhéal le cuidiú leo cleachtadh a fháil ar labhairt agus ar chluastuiscint na Gaeilge. Ach tá imní léirithe go bhfuil neamart á dhéanamh ar chanúint Chúige Uladh – nach bhfuil in úsáid ar an suíomh ar chor ar bith. Sa réimse sin¹ teanga atá ar fáil ann, is i nGaeilge Chonnachta atá siad. Cé nach bhfuil ann go fóill ach scéim phiólótach², tá súil go mbeidh sé in úsáid i meánscoileanna³ ar fud na tíre gan mhoill. De réir siollabas na Roinne Oideachais agus Eolaíochta, leagtar béim ar mhúineadh gach ceann de na canúintí agus ó 2012 ar aghaidh beidh na marcanna don scrúdú béil ag ardú ó fiche is a cúig faoin gcéad go dtí ceathracha faoin gcéad.

An Seanadóir Piaras Ó Dochartaigh, Sinn Féin

Ní dhéanfaidh sé ciall go mbeadh daoine ag déanamh an scrúdú ardteiste agus iad ag foghlaim na Gaeilge labhartha⁴ leis an suíomh seo agus gan fios acu ar chanúint Mumhan nó ar chanúint Uladh agus go mbeidh orthu fios a bheith acu ar an chanúint sin.

Áine Ní Bhreisleáin

Dúirt An Chomhairle Náisiúnta Curaclaim agus Measúnachta go ndéanann an curaclam Gaeilge sna scoileanna freastal ar dhaltáí trí leas a bhaint as na trí phríomh chanúintí. Dúirt siad go mbeadh acmhainní foghlama sna scoileanna in ann freastal ar achan chanúint agus go mbeadh tacaíocht léirithe do Ghaeilge Uladh ar an suíomh *Abairleat.ie* nuair a bheidh a thuilleadh forbartha tagtha air.

Áine Ní Bhreisleáin, Nuacht TG4, i gContae Dhún na nGall.

¹ sa réimse de sin teanga a deirtear

² scéim píolótach a deirtear

³ meánscoilteacha a deirtear

⁴ an Ghaeilge a deirtear